

Kehysriihen päätökset heikentävät kuluttajien ostovoimaa

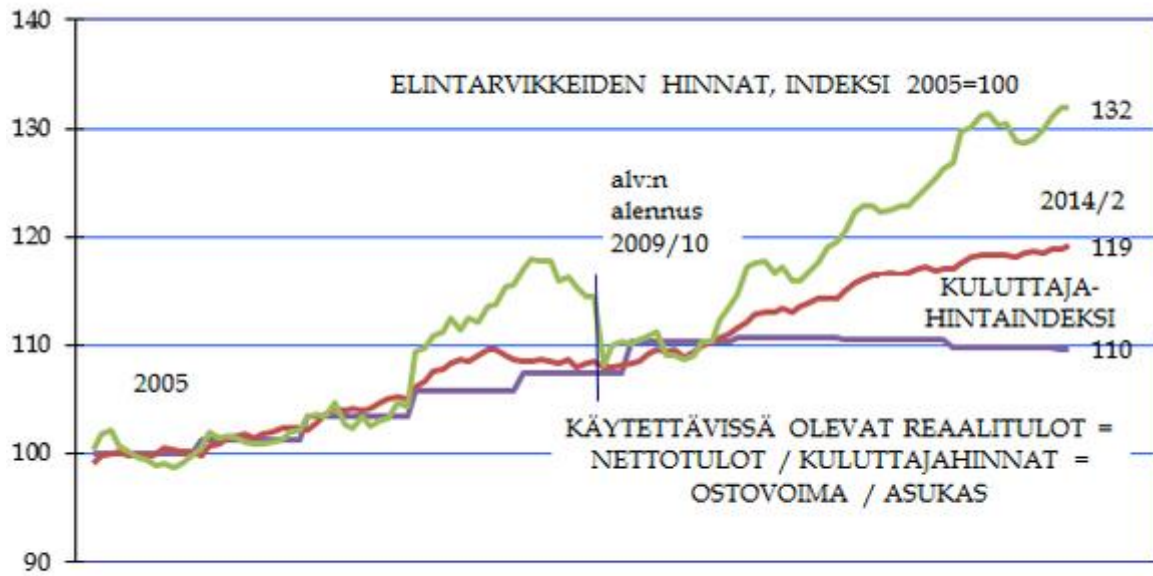
Vaikeimpaan tilanteeseen joutuvat pienituloiset ja työttömät lapsiperheet. Kuluttajaliitto on kuitenkin tyytyväinen siihen, että ruoan ja lääkkeiden arvonlisäveron korotuksesta luovuttiin. Korotukset olisivat ajaneet pienituloiset kuluttajat entistä ahtaammalle. Välttämättömyshyödykkeiden, asumisen, ruoan, liikkumisen ja terveystalvelujen kulutus on jo niin kallista, että näihin hyödykkeisiin kohdistuvat uudet korotukset olisivat olleet liikaa samalla, kun muuta verotusta nostetaan. Nuoriso- ja opiskeluasumisen omavastuukoron alentaminen ja erityisryhmien tukeminen asuntorahaston kautta on myönteistä.

Suomen kotitalouksien yhteenlasketuista kulutusmenoista kaksi suurinta ryhmää ovat asuminen (22 prosenttia) ja ruoka (19 prosenttia), kun lasketaan yhteen kaupasta ostetut elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat, työpaikka-, ravintola- ja kahvilaruokailu. Muutokset näiden hinnoissa tuntuvat suurella painolla useimpien kuluttajien taloudessa. Sekä asumisen että elintarvikkeiden ja ruoan hinnat ovat viimeisten kymmenen vuoden aikana nousseet yleistä kuluttajahintakehitystä ja ostovoiman kehitystä tuntuvasti enemmän.

Asuntojen hintojen ja vuokrien erot ovat suuria alueiden välillä. Uusimpien tietojen mukaan erot ovat edelleen kasvussa. Kasvukeskuksissa hinnat, vuokrat ja arvot lainojen vakuuksina nousevat. Erityisesti muuttotappioalueilla hyvienkin asuntojen hinnat voivat laskea. Tasapainottavana kehitystä voitaisiin edistää tukemalla työpaikkojen sijoittumista hintatasoltaan edullisille seuduille ja kannustamalla eläkeläisten ja muiden halukkaiden paluunmuuttoa entisille asuinsijoilleen.

Asuntojen korkeat hinnat ja vuokrat vaikeuttavat työpaikkojen vastaanottoa ja työvoiman liikkuvuutta. Asunnon vaihto elämäntilanteen vaatimalla tavalla osoittautuu usein vaikeaksi. On tärkeää, että kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa lisätään tuntuvasti, kysynnän mukaan. Omistusasumisen ja vuokra-asumisen verokohtelua on yhdenmukaistettava. Verotuksella tulisi suosia myös vuokra-asumista.

Kuluttajahintaindeksin pääryhmistä eniten on noussut elintarvikkeet, vuodesta 2010 20 prosenttia ja vuodesta 2005 32 prosenttia. Hintaindeksin tuhansiin hintatietoihin perustuvat luvut osoittavat oikeiksi monien kuluttajien mielikuvan elintarvikkeiden hintojen nopeasta noususta, enemmän kuin ostovoima ja muut kuluttajahinnat. Euroopan unionin tilastoviraston hintavertailuissa elintarvikkeiden hintataso on Suomessa viidenneksen korkeampi kuin EU:n jäsenmaiden keskimääräinen taso. Tähän tilanteeseen elintarvikkeiden arvonlisäveron korotus, joka uudelleen on otettu esiin, sopisi mahdollisimman huonosti.

Kuluttajaliitto / ML 24.3.2014

Lähteet: Tilastokeskus, valtiovarainministeriö